

KERNWOORDEN KAARTEN

GEBRUIK VAN DE KERNWOORDENKAARTEN

Verschillende vocabulaires voor op een spraakcomputer hebben een zogenaamde kernwoordenkaart gemaakt. Dit is een kaart met allerlei pictogrammen erop, waar je al heel veel mee kan zeggen.

Print de onderstaande kaart uit (lamineer hem als je er langer mee wilt doen en gebruik deze in elke gewenste situatie. Ze hoeven dus niet alleen gebruikt te worden bij een feestje, maar ook bij alle alledaagse gebeurtenissen. Ook bijvoorbeeld tijdens het aankleden, het kletsen tijdens het ontbijt of het spelen van een spelletje kunnen ze helpen om begrijpelijk met elkaar te communiceren. Niets is te gek en alles kan!

Je hebt de keuze tussen de kernwoorden kaart van Proloquo2Go (A4 formaat) en van SCORE (A3 en A4 formaat). En wil je praten over feest, plaats dan de speciaal ontworpen kaart in het dynamisch veld van je kernwoordenkaart SCORE A3 formaat.

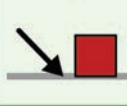
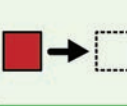
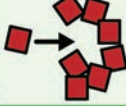

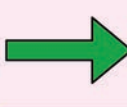

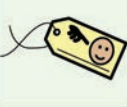

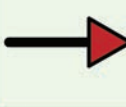
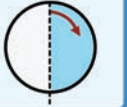

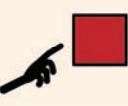
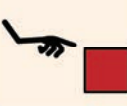

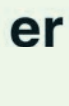
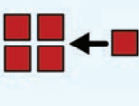

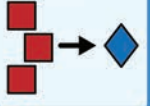

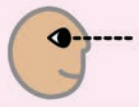

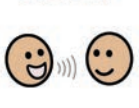

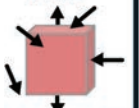
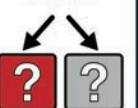

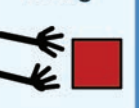

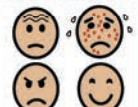

Voor meer informatie over de software, zie de onderstaande websites:

- Proloquo2Go: <https://www.assistiveware.com/nl/producten/proloquo2go>
- SCORE: <https://www.jabbla.com/woordenschat/score/>

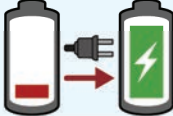

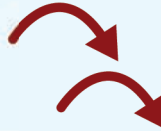

Wil je meer weten over het gebruik van deze kernwoordenkaarten, zie in deze rubriek het stukje over modelleren of lees op de website Stichting Milo:

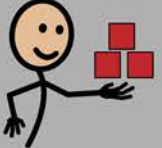

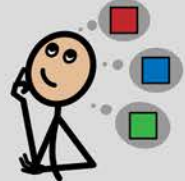

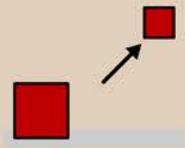

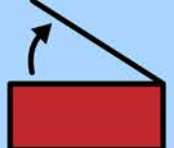

Hoe leer je iemand OC te gebruiken: modelleren, modelleren en modelleren

ik 	zijn 	kunnen 	zullen 	doen 	vinden 	wat 	waar 	wie 	wanneer 	waarom 	hoe
je 	we 	willen 	hebben 	maken 	geven 	op 	van 	met 	nu 	niet 	meer
hij 	zij 	stoppen 	gaan 	houden 	krijgen 	voor 	in 	aan 	straks 	goed 	klaar
dit 	dat 	eten 	komen 	pakken 	zetten 	hier 	uit 	er 	te 	leuk 	anders
ze 	een 	denken 	zien 	kijken 	over 	daar 	naar 	en 	nog 	alle 	iets
de 	het 	weten 	luisteren 	vertellen 	zitten 	maar 	als 	of 	omdat 	ook 	niks
jullie 	helpen 	spelen 	Plezier 	Kletsen 	Tijdwoorden 	Vragen 	Waar 	Welke 	Voeg-woorden 	nodig 	misschien
Mensen 	Plaatsen 	Dingen 	Eten en drinken 	Doewoorden 	Beschrijven 	Gevoelens 	Kleine woorden En De Het WOORDEN Er 	Hints 	Getallen 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 	Activiteiten 	Hulp

a	b	c	d	1	2	3	4	5
e	f	g	h	6	7	8	9	0
i	j	k	l	m	n	.	iPad opladen 	Pak mijn iPad
o	p	q	r	s	t	?	Stel me een ja/nee vraag 	Dat bedoel ik niet
u	v	w	x	y	z	!	Ik heb hulp nodig 	Er is iets mis
spatie 	Die bedoel ik niet 	ja 	misschien 	Ik weet het niet 	nee 	Kun je dat herhalen? 	Wacht even a.u.b. 	Ik wil met je praten

mij/mijn 	een 	deze/die 	en 	of 	waar 	wat 	
naam 	mama 	papa 	in 	op 	daar 	niet 	dank je wel
ik 	ben/is/zijn 	hebben 	auto 	bal 	nog 	nu 	klaar
jij 	doen 	maken 	hond 		ook 	weg 	oh oh
alle/alles 	mogen 	willen 	pop 		eten 		dag/doei
JA	blij 	goed 	lekker 	open 	rijden 	spelen 	NEE

SCORE is een symbolenwoordenschat die meegroeit met de taalontwikkeling van de gebruiker. Je kan er dus al vanaf jonge leeftijd mee beginnen werken. Dankzij een vaste kernwoordenschat en een uit te breiden randwoordenschat kan je SCORE op maat gebruiken.

SCORE is ontwikkeld aan de universiteit van Keulen en is het resultaat van meerdere onderzoeken naar het taalgebruik van kinderen en jongeren met en zonder beperking (Prof. J. Boenisch, Dr. S. Sachse, Universiteit Keulen).

Door de duidelijk gestructureerde en uitgebreide woordenschat kan je met SCORE nagenoeg alles zeggen. Zo beslis je zelf wat, hoe en wanneer je iets zegt. SCORE stimuleert je om verder te gaan dan de noodzakelijke communicatie zoals wat je wil eten of waarmee je wil spelen. Je kan echt jezelf zijn, grapjes maken, doen alsof of een verhaal vertellen.

De ontwikkeling van taal is niet alleen gericht op het gebruik en de uitbreiding van woordenschat. SCORE besteedt veel aandacht aan de vorm waarin dit gebeurt. Met o.a. de grammaticale functies leer je volledige en juiste zinnen vormen.

De SCORE-strategie zet sterk in op de taalontwikkeling. Hieruit volgt automatisch een betere communicatie. Eén van de belangrijke kenmerken van SCORE is de consequente lay-out waarin kern- en randwoordenschat telkens dezelfde posities innemen. Dit vergemakkelijkt en versnelt de taalontwikkeling.

De term **kernwoordenschat** verwijst naar de 200 meest frequente woorden binnen een taal. Deze kernwoorden worden gebruikt gedurende de hele dag, onafhankelijk van de activiteit, plaats, context, onderwerp en leeftijdsgroep. Zo maken circa 200 woorden maar liefst 80% van de gesproken taal uit (Boenisch, Soto, 2015).

De kernwoordenschat voor de Nederlandse versie is gebaseerd op een analyse van woordenlijsten zoals het Frequentiewoordenboek Nederlands, lijst Schlichting, Amsterdamse woordenlijst en 1001 woordenlijst. Hierbij werd rekening gehouden met de frequentie van woorden bij zowel volwassenen als kinderen met en zonder beperking. Daarom zijn ook woordenlijsten uit onderzoeken naar kernwoordenschat bij kinderen met syndroom van Down (Deckers, van Zaalen, van Balkom & Verhoeven, 2017) meegenomen. Tevens is bij de vertaling rekening gehouden met culturele invloeden en komen ook de typisch Nederlandse begrippen voor in SCORE.

Kernwoorden bestaan vooral uit functiewoorden zoals voorzetsels (in, op), voegwoorden (en, omdat), persoonlijke voornaamwoorden (ik, jij), lidwoorden (de, het) en dergelijke. In deze lijst van hoogfrequente woorden komen ook werkwoorden (gaan, lopen) en bijvoeglijke naamwoorden (goed, mooi) voor.

Randwoordenschat of themawoordenschat is nodig om verder te verduidelijken. Het bevat vooral zelfstandige naamwoorden (appel, auto), werkwoorden (eten, rijden) en bijvoeglijke naamwoorden (lekker, blauw). Dankzij kernwoordenschat in combinatie met randwoordenschat maak je volledige zinnen (de fles cola gaat niet open, kun jij helpen?).

Modelling, waarbij ouders of begeleiders als "model" dienen, is essentieel binnen SCORE. Gebruik SCORE dus waar en wanneer het kan om samen te communiceren. Dit wordt vergemakkelijkt dankzij de combinatie van papieren en digitale communicatiekaarten.

SCORE bestaat uit direct inzetbare communicatiekaarten op verschillende niveaus:

- A4 communicatiekaart met 40 symbolen
- A3 communicatiekaart met 40 symbolen
- A3 communicatiekaart met 140 symbolen
- Communicatieklapper met 200 symbolen kernwoordenschat rond een dynamische randwoordenschat in het midden van de map
- Digitale communicatiekaart met kernwoordenschat rond een dynamische randwoordenschat met zo'n 2500 symbolen

Voor de digitale communicatiekaart heb je de Mind Express software nodig. Bij deze versie kan de randwoordenschat beperkt worden tot 400 symbolen of 1000 symbolen.

De Nederlandse versie van SCORE werd gerealiseerd door Jabbla in samenwerking met Sandra Koster.

de	een	het	dat/dit	deze/die	als	en	maar	of	hoe	waar	wat	wie	hallo/hoi
						+							
mij/mijn	jou/jouw	ons/onze		bij	in	met	naar	onder	altijd	daar	dan	eerst	au
ik	naam	mama	papa	op	over	uit	van	voor	er	geen	mee	niet	dank je wel
jij	juf	ben/is/zijn	hebben		appel	auto	bal	banaan	binnen	nog	nu	ook	klaar
		=		1									
hij	zij	was/waren	doen		boek	deur	hond	huis	buiten	te	veel	weer	oh oh
		←		2									
wij		gaan	komen		kaas	koekje	paard	poes		weg	wel	zo	OK
				3									
jullie	al	kunnen	laten		pop	stoel	tafel			drinken	eten	geven	stop
		=											
zij	alle/alles	maken	moeten	blauw	geel	groen	rood		halen	kijken	lopen	pakken	weet ik niet
alleen	iemand	mogen	willen	bah/vies	blij	boos	dicht	goed	rijden	slapen	spelen	staan	dag/doei
	iets	worden	zullen	groot	klein	lekker	mooi	open	vragen	weten	zeggen	zitten	NEE
JA													NEE

wij

feestmuts

gefeliciteerd

hoera!

dankjewel

alsjeblieft

feest

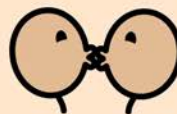
slinger

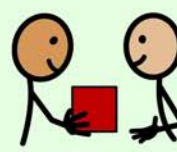
traktatie

kus

geven

inpakken

cadeau

verjaardag

verrassing

hand

uitpakken

krijgen

kaart

taart

kaars

bezoek

blazen

aansteken

binnen

buiten

geweldig

muziek

zingen

dansen

MODELLEREN

WAT IS MODELLEREN

Maak zelf gebruik van de ondersteunde communicatiemiddel(en) om te praten met de OC-gebruiker, zodat de gebruiker ziet hoe het middel kan ingezet worden in de dagelijkse communicatie. Jij bent het voorbeeld oftewel jij staat 'model'. Eigenlijk leert de OC-gebruiker een nieuwe taal en iedereen leert een taal het gemakkelijkst als hij of zij omgeven wordt door mensen die die taal spreken. De omgeving ondersteunt daarom het gesproken taalaanbod door afbeeldingen aan te wijzen op het ondersteunde communicatiemiddel. Hierdoor wordt voor de gebruiker duidelijk dat de afbeeldingen hetzelfde representeren als de taal die de omgeving spreekt.

Tips:

- Modelleer regelmatig en consistent.
- Modelleer in zoveel mogelijk verschillende situaties en omgevingen.
- Je hoeft niet élk woord dat je wilt zeggen te modelleren, maar modelleer in ieder geval de kernwoorden van de zin.
- Modelleer één woord meer dan de OC-gebruiker zelf kan produceren.
- Het is niet erg als de zin die je hebt gemodelleerd grammaticaal niet klopt.
- Stel niet alleen maar vragen, maar maak ook opmerkingen en geef beschrijvingen.
- Modelleer zoveel mogelijk functies van communicatie. Dus stel vragen, geef je mening, vertel nieuwtjes, voer een gesprek, etc.
- Maak je niet druk als de OC-gebruiker niet kijkt, terwijl jij modelleert: ga gewoon door.
- Stop niet met modelleren. Zodra de OC-gebruiker zelf overweg kan met het hulpmiddel, houdt het modelleren niet op. Kies een andere aanpak: modelleer meer woorden en taalvormen.
- Eén keer modelleren is nooit genoeg: herhaal keer op keer dezelfde woorden in dezelfde situaties.
- Leer te modelleren zonder iets terug te verwachten: de OC-gebruiker zal niet altijd reageren of antwoorden.
- De OC-gebruiker hoeft jouw modelleeractie niet precies na te doen.
- Praat terwijl je modelleert: spreek uit wat je doet, welke mappen je opent om het juiste woord te vinden.
- Modelleer langzaam zodat de OC-gebruiker jou kan volgen.

Kijk ook eens hoe Nienke en Fem samen 'modelleren': <https://youtu.be/-ynsPUzhCAk>

